

Passejades per l'entorn natural de Cervelló

Ajuntament de Cervelló

Índex

Presentació

Per gaudir de la natura de Cervelló 2

Descobrir Cervelló en 4 rutes 3

Introducció

El paisatge de Cervelló i el seu entorn 4

Itineraris

Per gaudir de Cervelló 12

Plànol dels itineraris 14

Itinerari 1 18

Itinerari 2 22

Itinerari 3 26

Itinerari 4 30

Recomanacions

Gaudir de la muntanya amb seguretat 34

Fauna

Catàleg d'elements d'interès 36

Vegetació

De pineda a alzinar 38

Telèfons

Informació i serveis 40

Presentació

Per gaudir de la natura de Cervelló

Cervelló es troba en una envejable situació geogràfica, en la zona de muntanya del Baix Llobregat, concretament en el marc de les muntanyes de l'Ordal, envoltat de massa forestal. Aquest entorn natural dóna un valor afegit al nostre poble, i per aquest motiu, ser de Cervelló no és només viure i treballar, sinó estimar el municipi, conèixer els seus carrers, les seves places, la seva gent i també, els seus camins, els seus paratges naturals, passejar pels boscos de pins i alzines.

Fer excursions, apropar-se al territori és una forma de viure Cervelló, de compartir el nostre municipi amb els amics o familiars, de desconnectar del tràfec de la vida diària, d'aprendre i conèixer la natura, o simplement, de passar-s'ho bé. Per aquest motiu, hem recopilat un conjunt de rutes per fer a peu o amb bicicleta per indrets del municipi que destaquen pel seu valor natural i paisatgístic, i en alguns casos, també ens apropen al patrimoni cultural i arquitectònic amagat entre la vegetació com és el monestir de Sant Ponç i les masies que es troben disperses pel nostre territori.

La guia és una oportunitat per redescobrir Cervelló, al mateix temps que ens connecta amb la natura, aprenent a valorar-la, respectar-la i conservar-la, doncs és un patrimoni molt valuós que tenim sort de tenir a casa nostra. Us convido a fer les rutes proposades, tranquil·lament, gaudint del paisatge, caminant a l'aire lliure, i sobretot, sent respectuosos amb l'entorn ja que volem que les nostres muntanyes, que són el nostre pulmó verd, continuïn sent l'essència de Cervelló.

Angelino Maestro
Alcalde de Cervelló

Per descobrir Cervelló en 4 rutes

L'interès, la preocupació i l'estimació pel medi ambient i l'entorn natural dels cervellonins i cervellonines ha impulsat al govern municipal a crear aquesta guia de rutes de muntanya. La idea, sorgida a partir de les peticions d'alguns veïns, ha quedat plasmada en una sèrie d'itineraris que travessen els boscos que envolten el municipi. Es tracta d'un total de 4 rutes diferents que transcorren per llocs naturals i emblemàtics del poble. Els itineraris estan destinats a persones de totes les edats, ja que compta amb fàcils accessos i amb camins condicionats per la passejada a peu.

Les excursions que proposem pretenen facilitar el coneixement del nostre patrimoni natural, endinsant-nos en camins envoltats de pins i alzines, traslladant-nos a paisatges agrícoles que ens recorden el passat del poble i obrint-nos una finestra per conèixer alguns dels animals que comparteixen amb nosaltres el territori.

Però a més, els itineraris també ens acosten a una part del nostre patrimoni cultural, arquitectònic i agrícola com el Monestir de Sant Ponç, l'Església de Santa Maria, les masies disperses pel municipi, les feixes de conreu o les barraques de vinya de pedra seca.

El nostre objectiu és que aquest projecte tingui continuïtat, i acabi esdevenint una col·lecció de guies de rutes per l'entorn natural de Cervelló, amb la qual, de mica en mica, anem descobrint, entre tots, els paratges que amaguen les muntanyes de l'Ordal.

Marià Sala

Tinent alcalde. Regidor d'hisenda, seguretat ciutadana i Medi ambient

Introducció

El paisatge de Cervelló i el seu entorn

Aquesta guia ens convida a descobrir mitjançant passejades a peu o en bicicleta, un paisatge format per una sèrie d'elements d'origen natural i humà que a part dels seus valors intrínsecs, ens serviran per introduir-nos en la història natural i humana del municipi de Cervelló.

La evolució històrica d'aquest paisatge no es pot desvincular del seu entorn i situació geogràfica, formant part de la comarca del Baix Llobregat, i situat a la Serralada litoral catalana.

La comarca del Baix Llobregat és un territori mediterrani que s'estén des del front del delta de 23 km constituït pel riu, fins a la muntanya de Montserrat on el cim més alt sobrepassa els 1.200 metres.

4

-
- 1 Panoràmica de Cervelló
 - 2 Paisatge de la zona de Muntanya del Baix Llobregat
 - 3 Conreus
-

Aquesta diversitat de relleu combinada amb una variada geologia, una climatologia benigna i una tradició mil·lenària en els assentaments humans, ha donat lloc a una gran diversitat de paisatges.

És per això que es fa una divisió en quatre unitats paisatgístiques ben diferenciades a la comarca: el Nord, la Muntanya, la Vall Baixa i el Delta. Aquí ens centrarem en la zona de Muntanya, on es troba situat el municipi de Cervelló.

4 Comunitat vegetal de llentiscle i margalló

5 Roca calcaría

6 Comunitat vegetal matoll amb pi blanc

7 Roca conglomerat i gres

8 Terrasses de conreu

La Muntanya comprèn els municipis de Corbera, **Cervelló**, La Palma, Vallirana, Begues, Torrelles i Sant Climent de Llobregat.

Les pissarres, els gresos i les calcàries conformen la base del paisatge més antic de la nostra comarca que flanquegen el riu pel marge dret en la seva sortida al mar amb les formacions de les serres de l'Ordal i la part septentrional del Massís del Garraf.

L'alzinar amb roure a l'obaga i el matoll amb pi blanc al solell eren les comunitats vegetals autòctones que entapissaven la serralada de l'Ordal. El Massís del Garraf estava cobert per màquies de llentiscle i margalló i pinedes de pi blanc.

En aquestes muntanyes es van assentar els primers grups humans de la comarca amb una economia productiva en el neolític antic (6.000 - 3.000 aC.).

L'agricultura i la mineria han estat les principals activitats econòmiques transformadores d'aquest paisatge tradicionalment poc poblat però que actualment està tenint una funció residencial creixent.

Aquesta explotació del territori ha donat lloc a un paisatge amb predomini de boscos i zones de brolles amb zones agrícoles irregularment repartides entre les muntanyes amb un predomini clar del conreu del cirerer, amb una certa presència de la vinya, alguns arbres fruiters i cereals. Excepte el pla de Begues i els fons d'algunes valls, és una agricultura de secà que es practica en forts pendents que unit a la poca profunditat del sòl ha obligat a l'abancament del terreny per poder ser conreable.

El poc poblament i la pràcticament nul·la industrialització d'aquesta zona de muntanya ha conservat aquest paisatge com el menys esquarterat per la xarxa viària. La N-340 i la BV-2041 són les vies de comunicació principals que creuen la zona.

La hidrologia d'aquesta zona està marcada, com en tota la comarca per la centralitat del riu Llobregat. La riera de Cervelló i la riera de Torrelles recullen l'aigua de la majoria de torrents fins a portar-les cap al riu Llobregat. Les rieres meridionals porten les seves aigües cap als estanys litorals.

El fort caràcter erosiu de les pluges torrencials habituals a la tardor han modelat el relleu d'aquesta zona amb àmplies rieres que han estat aprofitades com a porta d'entrada per la colonització humana del territori.

9 Barraca de vinya de pedra seca

10 Masia de Can Sala de baix

11 Vista àera de Cervelló

10

9

11

La població assentada en la zona de muntanya al 2005 era de 39.466 habitants, repartits en set municipis que representen el 5,21% de la població total del Baix Llobregat sobre una superfície del 29,79% de la comarca.

Els espais d'interès natural de Cervelló

Una part important dels espais naturals del municipi de Cervelló estan inclosos dintre del P.E.I.N. (Pla d'espais d'interès Natural de Catalunya), formant part de l'espai Muntanyes de l'Ordal. Aquest espai protegit té una superfície total de 3.596,08 hectàrees, de les quals 1.045,94 hectàrees es troben dintre del municipi de Cervelló.

El P.E.I.N. consisteix en establir sobre determinades zones que contenen valors naturals d'interès general, un règim jurídic destinat a garantir la conservació d'aquests valors enfront de les causes de degradació potencials que poden afectar-los significativament (urbanitzacions, pedreres, infraestructures, grans variacions de l'ús del sòl, abandonament...).

10

12 Rat penat de cova

13 Àliga cuabarrada

És, doncs, una reserva del sòl amb valors naturals remarcables que d'aquesta manera queda exclòs de transformacions importants.

Alhora, l'espai Muntanyes de l'Ordal forma part de la zona Serres del Litoral Central inclosa en la Xarxa natura 2000. Aquesta és una xarxa ecològica europea, creada per la Directiva comunitària hàbitats, amb l'objectiu de garantir el manteniment en un estat de conservació favorable dels hàbitats de les espècies en la seva àrea de distribució natural dins el territori de la UE.

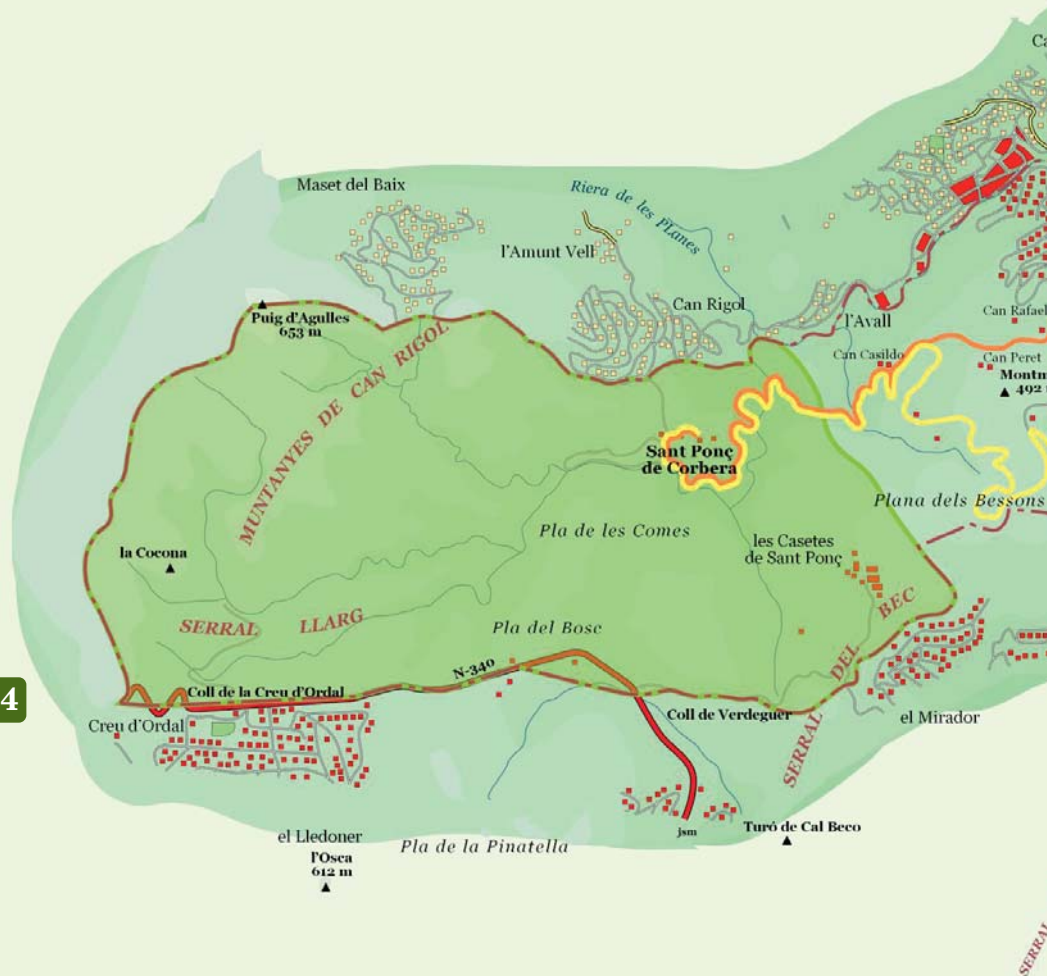
Els hàbitats objecte de protecció, en l'espai Serres del Litoral Central són, entre d'altres, les pinedes mediterrànies, els alzinars, els matollars termomediterranis i predesèrtics, els costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola.... Aquests són els hàbitats d'espècies que poden estar amenaçades, ser vulnerables o tenir poblacions petites, com l'àliga cuabarrada, la tortuga mediterrània, el rat penat de cova, la tallareta cuallarga....

La protecció d'aquests espais per ser l'hàbitat de determinades espècies, ajuda a potenciar les poblacions d'altres espècies i enriquir l'ecosistema.

Itineraris

Per gaudir de Cervelló

Itinerari 1 Cervelló - Can Riera - Cervelló

Itinerari 2 Cervelló - Can Ràfols - Cervelló

Itinerari 3 Cervelló - Sant Ponç - Cervelló

Itinerari 4 Can Rafel - Sant Ponç - Can Rafel

d'itineraris

Itinerari 1

Cervelló
Can Riera
Cervelló

Durada:

4 hores

Desnivell acumulat:

238 m.

Grau de dificultat:

mitjà

Temàtica principal:

Vegetació, paisatge, ocupació humana del territori, fauna i patrimoni històric

Itinerari 2

Cervelló
Can Ràfols
Cervelló

Durada:

5 hores

Desnivell acumulat:

289 m.

Grau de dificultat:

mitjà

Temàtica principal:

Vegetació, paisatge, ocupació humana del territori, fauna i patrimoni històric

Itinerari 3

Cervelló
Sant Ponç
Cervelló

Durada:
8 hores

Desnivell acumulat:
638 m.

Grau de dificultat:
elevat

Temàtica principal:
Vegetació, paisatge, ocupació humana del territori, fauna i patrimoni històric

Itinerari 4

Can Rafel
Sant Ponç
Can Rafel

Durada:
6 hores

Desnivell acumulat:
201 m.

Grau de dificultat:
mitjà

Temàtica principal:
Vegetació, paisatge, ocupació humana del territori, fauna i patrimoni històric

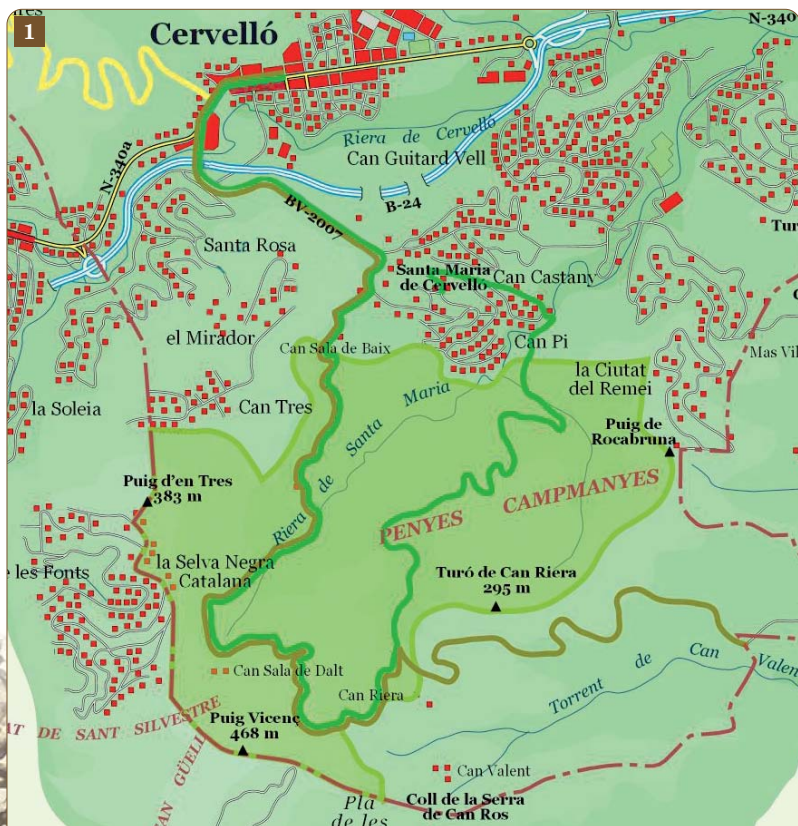
Itinerari 1

Cervelló - Can Riera - Cervelló

Excursió pels boscos de Can Riera i Can Sala que ens portarà a conèixer el passat agrícola de Cervelló, coneixent el típic paisatge de bancals que s'observa a les pendents de les muntanyes i que ha creat l'home per facilitar el conreu, així com algunes masies de l'entorn.

L'inici del recorregut és a la plaça 11 de setembre, just al centre del poble. Agafem el carrer major/ctra. N-340 direcció cap a Vallirana i seguim les indicacions a l'esquerra cap a l'església Romànica de Sta. Maria de Cervelló. Tot i estar fora del nostre recorregut en recomanem la seva visita. Des de l'església contemplem la Serra de Collserola, el puig de Rocabruna, el turó de Can Riera amb la masia al fons, el pic Puig Vicenç.

18

1 Plànol de l'itinerari

2 Font de l'Avellaner (Mas de Can Pi)

Tornem a la ctra. de Santa Maria per continuar amb la nostra excursió. Passarem per davant de la masia Can Pitarra, i uns metres més endavant la carretera asfaltada es transforma en una pista forestal. Hem de creuar pel mig de la masia de Can Sala de Baix, mas en el qual destaca la capella del s.XVIII dedicada a Santa Maria dels Dolors i que es coneix per ser el punt de trobada dels veïns en la festa de Santa Maria, el mes de setembre, amb una paella popular.

Un cop hem travessat la masia, seguim sempre la pista principal, direcció Torrelles de Llobregat. Mica en mica, ens endinsem en un alzinar amb sotabosc d'estepes, galzeran i plantes enfiladisses com l'aríjol, deixant a la nostra dreta la masia Les Casetes de Can Sala. Un passeig tranquil i ombrívol que agraïrem en èpoques de calor.

Després d'una llarga passejada, arribem a una cruïlla amb el cartell d'indicació de ZONA PEIN, de les Muntanyes de l'Ordal. Aconsellem apropar-se a la vora del camí per tal d'observar el fantàstic paisatge de terrasses amb arbres fruiters. Un paisatge idoni per visitar a la primavera, quan els cirerers estan florits.

Seguim la nostra pista sense desviar-nos fins a la masia de Can Riera. Creuem la masia pel mig resseguint els camps fruiters, plantats en els bancals que caracteritzen el paisatge d'aquesta zona. Al final d'aquest camí trobem una cruïlla de tres camins. Nosaltres seguirem el camí del mig, caracteritzat per un fort pendent. En el transcurs del trajecte trobem una desviació a l'esquerra que no agafarem. Més endavant trobem una bifurcació i seguim el camí de l'esquerra.

Estem a punt d'entrar a la urbanització mas de Can Pi. Continuem la pista fins a la font de l'Avellaner. Tot i que l'aigua no és potable, podem aprofitar aquest indret per refrescar-nos, i tot seguit pujarem les escales que ens condueixen a la urbanització. Girarem a la dreta pel carrer Montseny fins a la cruïlla amb el carrer Av. Núria, que ja no abandonarem fins tornar a la carretera de Santa Maria. A la nostra esquerra veurem la masia de Can Pitarra i baixant el maset de la Creu i la Creu de Terme de Santa Maria que s'atribueix a l'església o a la Masia de Can Sala. Es creu que va ser esculpida durant el segle XVI dins l'estil gòtico-renaixentista de l'època, va ser molt malmesa durant la guerra civil. Posteriorment va ser restaurada i la seva part superior totalment refeta. Un cop en aquest punt desfem el camí fins a la sortida, la plaça 11 de setembre.

3 Masia Can Riera

4 Masia Can Sala de baix

3

21

4

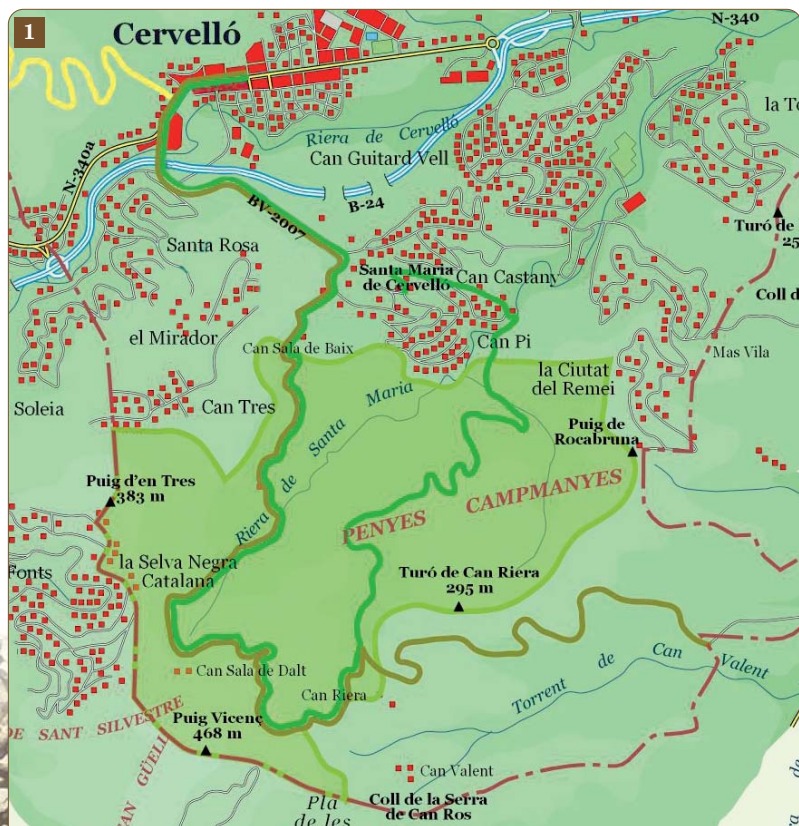

Itinerari 2

Cervelló - Can Ràfols - Cervelló

Un passeig que ens descobrirà la màgia del paisatge agrícola, en concret l'encant de la vinya i els arbres fruiters, i ens endinsarà en boscos de pins guarnits amb enfiladisses i recoberts de sotabosc impenetrable i d'alzines centenàries.

Agafem el carrer major/ctra. N-340 direcció cap a Vallirana i seguim pel carrer dels Vidriers i el passeig de la carretera BV-2007 on trobarem a la esquerra les masies de Can Mus, Can Jordi i Can Castany. Tot i estar fora del nostre recorregut recomanem una parada a l'església de Sta. Maria des d'on contemplem la Serra de Collserola, la Serra de L'Ordal i, just a sobre, ens trobem amb les runes de l'antic Castell de Cervelló. Tornem a la carretera de Sta. Maria per continuar amb la nostra excursió. Passarem per davant la masia de Can Pitarra, i uns metres més endavant la carretera asfaltada es transforma en una pista forestal, direcció Torrelles de Llobregat. Ens endinsem en un alzinar amb sotabosc d'estepes, galzeran i plantes enfiladisses com

1 Plànol de l'itinerari

2 Terrasses de conreu

3 Figuera

l'arritjol, deixant a la nostra dreta la masia les Casetes de Can Sala. Després d'una llarga passejada, arribem a una cruïlla amb el cartell d'indicació de ZONA PEIN, de les Muntanyes de l'Ordal. Aconsellem apropar-se a la vora del camí per tal d'observar el fantàstic paisatge de terrasses amb fruiters. Seguim la nostra pista sense desviar-nos fins a la masia de Can Riera. Creuem la masia pel mig resseguint els camps fruiters. Tot just passat Can Riera ens trobem amb una cruïlla de tres pistes, prenem la de la dreta vorejant el camp de cirerers.

2**23****3**

Arribem a un encreuament presidit per una torre d'alta tensió i resseguim la pista que dibuixa un revolt pronunciat a l'esquerra. Mica en mica descendirem la muntanya, i canviarem de paisatge. Apareixerà la roca calcària blanca al camí, substituint el color vermell de l'argila del tram anterior, i ens envoltarà un bosc alt de pins totalment vestits amb enfiladisses i recobert per un sotabosc impenetrable de marfull i llentiscle.

Topem amb una cruïlla on conflueixen tres camins, prendrem el camí de l'esquerra de pendent pronunciat. Comencem a endinsar-nos al bosc de Can Ràfols, tot veient a l'altre vessant de la vall, els camps de cirerers de l'Isidro en les terrasses que ja ens hem habituat a veure en l'entorn de Cervelló. El torrent de Can Valent, al bell mig de la vall ens va seguint els passos. Sense deixar la pista principal creuem un meravellós bosc d'alzines centenàries. Un cop més ens trobem davant una cruïlla i una torre d'alta tensió, prenem la pista central. Anem baixant cap al Torrent i deixem un camí a mà esquerra. Tot seguit, prosseguim pel camí de ma dreta que ens durà directament a la Masia de Can Ràfols. Finalment, desfem el camí fins el punt de sortida, la Biblioteca de Cervelló.

4 Masia Can Ràfols

5 Església de Santa Maria

Itinerari 3

Cervelló - Sant Ponç - Cervelló

A la part nord del municipi trobem un dels edificis romànics més ben conservats de Catalunya, el monestir de Sant Ponç, que tot i ser gestionat per la parròquia de Corbera pertany a Cervelló. El nostre recorregut també ens portarà al punt més alt de Cervelló, el cim Montmany.

Sortim de la biblioteca de Cervelló en direcció Vallirana, pel c/Major (N-340). Al travessar el pont del Torrent Fondo, podem aprofitar per observar la Plana dels horts a l'esquerra, una zona agrícola protegida, enmig del poble que fa de nexa d'unió entre el passat i present de Cervelló. Just després de travessar el pont del Torrent Fondo, girem a la dreta pujant paral·lels al torrent que ens queda a la nostra dreta i continuem pel camí sense asfaltar de terra argilosa. Comencem a trobar grans formacions de pins i sotabosc de llentiscle.

Seguim pujant per aquest camí que es creua amb una altra pista. A mida que pugem, podem observar els cingles i les antigues feixes de conreu, conegudes amb el nom de la Vinya del Flamerich, a sobre de la qual trobem la Plana dels Alls, on està situada la urbanització de Can Paulet. Després d'un fort pendent observem el poble als nostres peus, i podem gaudir d'una gran panoràmica del paisatge de la serralada de l'Ordal. En aquest punt trobem un trencall a la dreta, hem de seguir la pista endavant. La següent corba ens permet veure al descobert la roca calcària característica de la part nord del municipi. Els penya-segats i les roques blanques contrasten amb el vermell de les rutes anteriors.

Continuem una forta pujada i trobem un pla en direcció S-E, des d'aquí podem observar la Vall Baixa del riu Llobregat, la serra de Collserola i al fons el municipi de Molins de Rei. A mà dreta trobem una tanca d'obra.

3 Església romànica del monestir de Sant Ponç

4 Conreu d'oliveres

Des d'aquí ja s'observa la urbanització de les Rovires, que comença pocs metres més endavant. Dins la urbanització seguim pel c/Jardí, fins l'encreuament amb el carrer Primavera, on girem a la dreta per continuar pel carrer Baix Camp. Arribem a una cruïlla on hem d'agafar el carrer del Garraf. Després de la pujada trobem un altre encreuament en forma de T, hem de girar a l'esquerra i seguir el carrer de la Garrotxa, on podem observar per sobre nostre les antigues feixes de conreu que ens acompanyen durant tot l'itinerari. Més endavant podem observar una barraca de vinya de pedra seca, una construcció feta de pedres que s'encaixen entre si gràcies a la seva forma, i es col·loquen falcant-les amb d'altres pedres petites. Les barraques les utilitzaven antigament els agricultors per guardar les eines o protegir-se del mal temps quan estaven al camp. Un cop finalitza el carrer, enfilem un corriol dins el bosc.

Arribem a una esplanada on hi ha unes casetes i barricades de paintball, continuem per l'esquerra. El següent encreuament té forma de Y, hem de girar a la dreta. Seguint el camí, toparem amb la baixada del Montmany, el punt més alt de Cervelló, 497 m. sobre el nivell del mar. Continuem recte, i més endavant ens trobem amb dues cruïlles, en les dues ocasions hem de seguir cap a l'esquerra, direcció Sant Ponç. Continuant el nostre camí passarem pel costat de la masia de Can Casildo, la qual deixarem a mà dreta, al seguir pel camí de l'esquerra. Entrem en una zona boscosa, on predominen els pins i les alzines, agafem el camí a l'esquerra. Més endavant creuarem una riera on podem observar la geologia de la zona. Al continuar deixem un corriol a l'esquerra, i a la dreta trobem una esplanada lliure de vegetació. Les Penyes de Sant Ponç, amb un bosc dens, està catalogat com a zona PEIN. Trobem un encreuament i hem de continuar a l'esquerra. Immediatament trobem una altra cruïlla, hem de continuar a la dreta. Al començament de la baixada agafem el camí de l'esquerra i poc després continuem per un corriol. Al finalitzar el corriol agafem la pista principal a l'esquerra, que va paral·lela a la riera. Continuem resseguint la riera fins que el camí se separa. Finalment trobem un altre encreuament presidit per dos roures, agafem el camí que puja a la dreta fins arribar a Can Dispanya i al monestir de Sant Ponç.

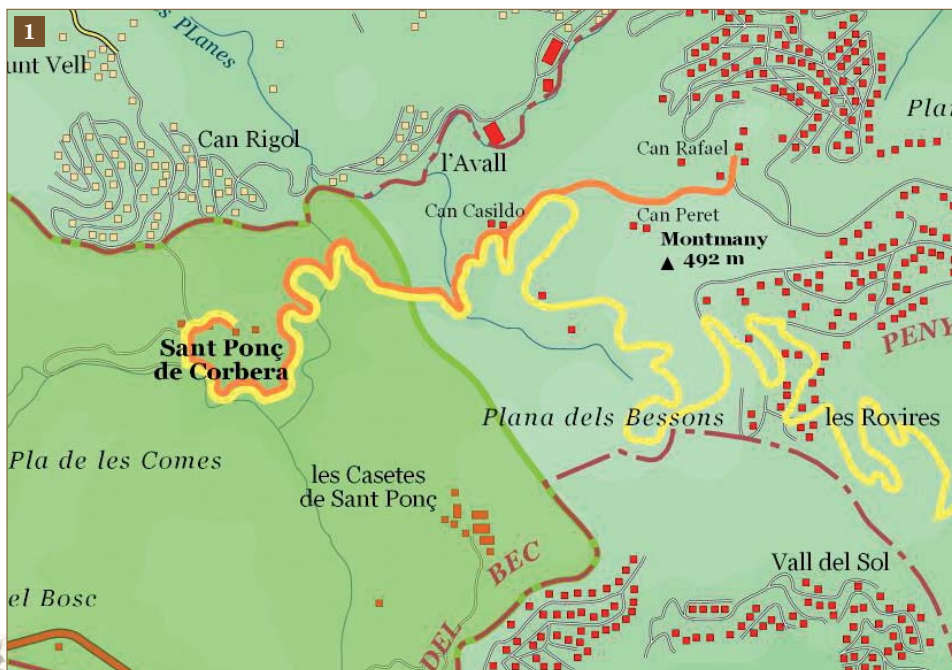
Itinerari 4

Can Rafel - Sant Ponç - Can Rafel

L'Aplec de Sant Ponç, és una oportunitat per anar caminant fins al monestir, però hi ha diverses rutes. La nostra proposta combina l'excursió per corriols que s'amaguen entre boscos d'alzines i pins, amb la remor de l'aigua de la riera.

El punt de sortida d'aquest itinerari, Hotel Can Rafel, ens ofereix unes magnífiques vistes sobre la comarca del Baix Llobregat, la muntanya de Montserrat, la Vall Baixa del riu Llobregat, la serralada de Collserola i fins i tot el Montseny. Agafem el camí que surt del pàrking de les oliveres, a la dreta deixarem el camp de pitch&put i a l'esquerra un bosc dens de roures, alzines i pins amb sotabosc de gatosa, llentiscle i romaní.

30

1 Plànol de l'itinerari

2 Punt de sortida de la ruta (Can Rafel)

31

Aviat, divisarem la masia de Can Peret, que deixarem a mà esquerra. A continuació trobem un encreuament en el que continuem recte. Des d'aquí, podem observar les antigues feixes de conreu amb pedra seca que es construeixen per superar el pendent de la muntanya i poder conrear, aprofitant l'espai.

Al arribar al desviament de la masia de Can Casildo, que actualment s'usa com a granja, continuarem a l'esquerra per un bosc de pins i alzines, agafem el camí a l'esquerra.

Més endavant creuarem una riera on si ens aturem, podem observar la geologia de la zona. Al continuar deixem un corriol a l'esquerra que puja per les feixes de conreu, i continuem pel bosc de pi i alzines, on el perfum del seu sotabosc format per romaní, espígol, gatosa i galzeran, ens animarà a continuar caminant, sobretot si dies enrera a plogut. Deixem a la dreta una esplanada lliure de vegetació. Travessem el paratge de les Penyes de Sant Ponç, un alzarar amb sotabosc arbustiu mediterrani, que està catalogat com a zona PEIN, i des de la qual podem observar a la dreta la masia de Can Casildo.

32

3

4

3 Excursionistes amb bicicleta

4 Immersió de la natura

5 Església romànica del monestir de Sant Ponç

Trobem un encreuament i hem de continuar a l'esquerra. Immediatament trobem un altra bifurcació, hem de continuar per la dreta, travessant un bosc de pins amb sotabosc de gatosa i garriç. Al començament de la baixada agafem el camí de l'esquerra i poc després continuarem per un corriol. En aquesta zona el sotabosc de la pineda és de llentiscle i marfull. Al finalitzar el corriol agafem la pista principal a l'esquerra, que va paral·lela a la riera. Continuem resseguint la riera, deixant dos camins a l'esquerra i un a la dreta, fins que el camí se separa. Deixem un altre camí a l'esquerra. Finalment trobem un encreuament presidit per dos roures, agafem el camí que puja a la dreta on podem observar els antics marges i les oliveres, fins arribar a Can Dispanya i el monestir de Sant Ponç. De l'antic monestir només es conserva l'església, un dels edificis romànics més ben conservats de Catalunya. Les primeres notícies del monestir són del 1068, tot i que els seus orígens poden ser anteriors. La comunitat monàstica era benedictina, depenent del monestir francès de Cluny i de la seva filial a Catalunya, Sant Pere de Casserres. A partir del s.XIV va iniciar la seva decadència fins que va ser abandonada pels monjos.

Recomanacions...

És convenient que tothom que vulgui gaudir de la muntanya ho faci de manera responsable i segura

Així que us proposem unes senzilles recomanacions:

...Abans d'endinsar-vos per les Serres de l'Ordal

- * Poseu-vos calçat i roba còmodes.
- * Porteu aigua per beure.
- * Agafeu una farmaciola senzilla.
- * Poseu-vos protecció solar i protegiu-vos el cap.
- * Escolliu un recorregut per gaudir.

...A les Serres de l'Ordal:

- * Utilitzeu els camins senyalitzats.
- * No hi aboqueu deixalles.
- * Està prohibit fer-hi foc.
- * La caça està regulada.
- * Respecteu tots els elements que configuren el paisatge.

Fauna

Porc senglar *Sus crofa*

Els senglars són els mamífers més grans que trobem per aquestes contrades. Donada la seva activitat principalment nocturna, resulta difícil veure'ls però fàcil detectar la seva presència gràcies a les nombroses pistes que ens deixen: furgades, petjades, i fins i tot alguns pèls enganxats als arbres. La seva àmplia dieta ha permès la seva expansió en els nostres boscos.

Esquirol *Scirius vulgaris*

36

L'abundància de pins i per tant de pinyes ha afavorit a aquest petit i tímid mamífer, l'esquirol comú. Aquest rosegador de pèl rogenc i hàbits diürns és relativament fàcil veure'l saltant entre les copes dels arbres. Prova de la seva incessant activitat són les nombroses pinyes rosegades que trobarem a la base dels pins.

Teixó *Meles meles*

Aquest robust animal de cos rodó i musell punxegut es caracteritza per presentar dues bandes negres al cap que engloben els ulls i les orelles. D'hàbits principalment nocturns, viuen en zones boscoses però visiten zones d'hortes i conreus per cercar aliments. Viuen en famílies dins de les teixoneres, veritables laberints subterranis que ells mateixos excaven amb l'ajuda de les seves poderoses urpes.

Catàleg d'elements d'interès

Gaig Comú *Garrulus glandarius*

Del gaig, parent de corbs i gralles se'n diu que és el xivato o acuseteta del bosc, perquè quan detecta qualsevol presència estranya deixa anar un crit estrident: "gaaaaaaaaaig" que és el que li dona el nom. Molt previsor, aquest ocell té el costum d'enterrar glans a la tardor, per menjar-se-les a la primavera, sortosament, algunes quedaran oblidades i germinaran, contribuint així a la disseminació d'alzines, roures i garrics.

Àliga cuabarrada

Hieraetus fasciatus

Anomenada també àguila perdiguera, és un dels rapinyaires més representatius del mediterrani. Aquest majestuós ocell de fins a 1'80 m. d'envergadura està especialitzat en la caça d'ocells i mamífers de mida mitjana. Actualment, tot i que la seva discreció i agilitat li permeten sobreviure en zones humanitzades, es troba en regressió per causa de la caça furtiva.

37

Pit roig *Erithacus rubecula*

Aquests petits ocellets deuen el seu nom a la característica taca de color carbassa que presenten al pit. Són en general, de caràcter confiat, sovint es deixen observar de ben a prop tant a parcs i jardins com als nostres boscos.

Vegetació

De pineda a alzarinar

Els boscos de Cervelló són pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), arbres de creixement ràpid que antany foren plantats per a l'explotació de la seva fusta. Aquestes pinedes, en absència d'explotació i d'incendis són lentament substituïdes per la vegetació pròpia de la zona, l'alzarinar. L'alzarinar és un bosc presidit per l'alzina (*Quercus ilex*) i atapeït de lianes i arbusts de fulla sempre verda (arítjol, marfull, llentiscle, galzeran...).

Arítjol *Smilax aspera*

Aquesta liana lleugerament punxosa i de fulles en forma de cor pot fer impenetrable l'accés a l'alzarinar. Coneguda pels romans per les seves propietats depuratives era usada pels emperadors per prevenir els enverinaments.

38

Marfull *Viburnum tinus*

Aquest arbust típic del sotabosc de l'alzarinar sorprèn per la gran mida de les seves fulles, contraposada a la petita mida que trobem en les plantes mediterrànies com a adaptació a la falta d'aigua. És característic el marge pelut de les fulles i les seves vistoses flors blanques.

Llentiscle *Pistacia lentiscus*

De fulla composta i sempre verda, aquest arbust emparentat amb els festucs, i també conegut amb el nom de mata, s'ha usat des de temps immemorials per a usos odontològics

Galzeran *Ruscus aculeatus*

Aquest arbust de baies tòxiques i molt vistoses és usat com a ornamental durant les festes de Nadal. Actualment està protegit en algunes zones. El seu rizoma s'ha fet servir com a remei base per a persones amb problemes de circulació.

Arboç *Arbutus unedo*

També conegut com a cirerer de pastor, aquest arbust resistent als incendis és famós per les seves baies, les cireres d'arboç. Usades per a fer confitura i per a pastisseria, poden resultar tòxiques si es mengen en excés.

39

Estepa borrera *Cistus salviifolius*

Petit arbust de tacte aspre que s'havia utilitzat per a eliminar la borra de la roba de llana, d'on li ve el nom. Com la resta d'estepes, disposa de llavors piroresistents que els hi permet ser les primeres a colonitzar el sòl després d'un incendi.

Bruc boal *Erica arborea*

Aquest arbust de petites fulles i flors el trobarem preferentment en indrets solellosos. La seva fusta s'ha fet servir tradicionalment per a la construcció de pipes (de fumar) i també per a l'obtenció de carbó.

Telèfons d'interès

Emergències de la Generalitat
www.gencat.cat 112

Polícia local
Telèfon: 93 660 27 00

Creu Roja
Telèfon: 93 660 19 18

CAP de Salut
Telèfon: 93 684 14 66

Ajuntament de Cervelló
Telèfon: 93 660 00 70
Adreça: Carrer Major, 146
08758 Cervelló
http://www.cervelloweb.com

Agrupació de Defensa Forestal
Telèfon: 93 684 12 26

**FEEC - Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya**
Telèfon: 93 412 07 77
Adreça: Rambla 41, Pral.
08002 Barcelona
http://www.feec.org/central.php

Cervelló
Ple de vida

Sorea